

Lidz šim rīkoto meža dienu sasniegumi

«Ko mēs sējam, tas dīgst un aug, ko mēs dēstam, tas zālo un kuplo. Mēs esam centušies uzmeklēt vislabāko sēki, labāko un apsolosāko dēstu.

(No Valsts Prezidenta Kārla Ulmaņa runas.)

Latviešu tauta arvien ir milējusi dabas krāšnumu — mežu. Mums ir daudzas skaitas tautas dziesmas, kurās latvietis cildina kokus, — dižos ozolus, medainās liepas, bal-bērus un ūsalčošās egles un priedes. Mūsu mežiem ir ari liela tautsaimnieciska nozīme. Kokmateriālu eksporta vērtība sastāda apmēram pusi no visa mūsu eksporta kopvērtības.

Pasaules karš iznīcināja lielas mežu plātības un agrarreformas realizēšanai tika no-cirsti pāri par 250.000 ha mežu. Ar katru gadu rīkotajām meža dienām atkal tiek atjaunotas lielas mežu plātības, izlietojot šai vajadzībai galvenokārt lauksmīcības kulturām mazvērtīgu zemi. Ar kokiem apstādītas daudzas sabiedriskas un privatas saimniecības, ceļi un iestādītas piemiņas birzis. Ar Vadoņa aicinājumu labie senču tikumi un milestība uz mežu un kokiem mūsu tautā no jauna atdzīmisi.

Zemāk pievestie skaitli rāda Meža die-nus sasniegumus.

1934. gadā iestādīti 154.600 koki, 37.400 krūmi, 1930. augļu koki un 950 ogulāji. Ap-sēti un apstādīti apmēram 100 ha skuju un lapu koku mežu, kas dod 1.000.000 augtspē-jigu stādiņu.

1935. g. iestādīti 1.042.000 koki, 124.600 krūmi, 20.800 augļu koki un 11.900 ogulāji. Ap-mežoti un apsēti 130 ha, kas dod 2.7 mili-augtspējigu stādu. Apstādīti 464 km šoseju un zemes ceļu. Apmežošanas darbos piedalijušās 256.000 personas.

1936. gadā iestādīti 853.000 koki, 130.000 krūmi, 33.500 augļu koki un 23.000 ogulāji. Ap-sēti un apstādīti 185 ha mežu un apstā-dītas šosejas un citi ceļi 625 km garumā. Meža dienu darbos piedalijušies 257.000 da-libinieku.

1937. gadā Meža dienu darbos piedaliju-šās 254.000 personas. Iestādīti 728.000 koki, 174.000 krūmi, 95.000 augļu koki un 43.000 ogulāji. Apmežoti 317 ha skuju kokiem un 56 ha lapu kokiem. Apstādīts 511 km šoseju un zemes ceļu.

1938. gadā iestādīti 586.000 koki, 365.000 krūmi, 90.000 augļu koki un 40.000 ogulāji. Apmežoti 176 ha skuju kokiem un 30 ha lapu kokiem. Apstādīti 500 km šoseju un zemes ceļu. Koku stādišanā piedalijušās 252.000 personas.

No 1.30. līdz 1933. gadam Meža dienu dalibinieku skaits kopā bija 149.700; iestādīto koku un krūmu skaits — 357.000.

No 1934. līdz 1938. gadam Meža dienu dalibinieku skaits kopā bija 1.086.000; iestā-dīto koku un krūmu skaits kopā — 5.812.000.

Ik gadus Meža dienās apstāda un izdai-jo lielu skaitu sabiedrisko ēku, vēsturisku-notikumu vietu un pieminekļu. Mežu die-nu darbos piedalas visa tauta, un to seviš-

ku izdošanos veicinājusi Vadoņa dzīvā lidz-daliba un norādījumi. Tā ar katru gadu mūsu zeme jaunstādīto koku rotā top ar-vienu daiļāku un bagātāku.

Kādas saknes sēsim šopavasar

Pavasaris jau klāt. Laiks namamātēm pārlukt ko sēt un stādīt dārzā nākošās zie-mas uzturam.

Lai uzturētu labu veselību, ir jāēd vis-pusīga un veselīga barība. Mēs ļoti daudz patēriņjam gaļu un maizi, bet toties maz saknes, kas ir tikpat nepieciešamas mūsu organismam, kā gaļa un maize. Tāpēc, lai mūsu uzturs kļūtu veselīgāks un pilnvērtī-gāks, lietosim vairāk saknes, dārzājus, aug-lus un ogas. Sevišķi sakņu un augļu devāi jābūt bērnu uzturā.

Lai ziemas uzturā mums netrūktu sak-ņu, tad tagad ir īstais laiks pārdomāt, ko sēt un audzēt savā sakņu dārzā. Audzēsim pietiekšķā daudzumā mums visiem labi pa-zīstamās saknes: kartupeļus (kas, protams, ir katrā lauku mājā, bet kas būtu vēl vairāk lietojami kā līdz šim), burkānus, kālus, bie-tes, kāpostus, gurķus, zirpīus, pupīnas, re-disus, salātus, rutkus, sīpolus.

Jā visi minētie augi mūsu dārzos aug-tādā daudzumā, lai to līdz pat jaunai ražai pietiktu, tad svētīgu darbu būs darijušas namamātēs uztura uzlabošanas un līdz ar to savas veselības un labsajūtas labā.

Svarīgs un no piemērā uzdevumus ikvienai namamātē sagādāt savai saimei ne tikai garšīgu, bet arī veselīgu un pilnvērtīgu uz-tegumā.

T. Mežsēta.

Humorš

«Paturiet prātā, cienījamie klausītāji, ka vērtējami nevis vārdi, bet darbi,» sa-ka lektors.

«Tas gan, laikam. nekad nav sūtījis te-legramas,» nodomā pasta darbinieks.

Stingrā māte: «Ja tu, Janci, labi nesa-gatavosi savus skolas uzdevumus, tu netiks ūdeni uz futbola sacīksti.»

Mazais Jancis: «Ak, māmin, tu vēl ar-vien gribi lietot sankcijas, tās tāču jau iz-gājušas no modes.»

„Sakiet, jaunkundze, vai tas jums līklos uz-bāzīgi, ja es turpmāk sauktu jūs vienkārši par Edīti?»

„Uzbāzīgi nē, bet aizdomīgi gan!“
„Kāpēc aizdomīgi?“
„Jo mans vārds ir Irēne.“

„Krūstīt, kādēj tu neesi apprecējusies, vai tad tevis neviens negribēja nēmti?“

„Kaunīs tā runāt ar savu krustmāti! — Protams, ka es varēju apprecēties; uz katra pirksta man bija pa puism... Bet es negribēju! Un tad viņš aizbrauca uz Ameriku un nesūtīja vairs par sevi nekādu ziņu.“

Daugav' balta putcdama

Kopā ar plōstniekiem pa Daugavas krācēm.

Kā karotājam zobens mirdz,
Tā airis plōstniekam!
Jūli, Jūli — cirvi, cirvi,
Branga pušu — posts!

Viri, viri — virvi, virvi,

Iet pār krāci plosts.

(Sena plōstnieku dziesma.)

— Ei, vīrs, suķim aizgalda jāsalāpa.

Kur tad nu atkal?

Kas nu vīram tāda sievas runāšana. Viņš atstāj māju un sakritušo sīvēnu aiz-galdu un aiziet uz Daugavas puši. Nekāda pasaules vara viņu vairs nespēs saistīt pie-mājas, kad Daugavā dunēdamai aujo pav-a-sara ūdeni. Tas ir brīdis, kad pamostas un sāk runāt senču asinis.

Visvairāk Jēkabpili, Krustpili un Gosti-nos, pilsētā pie Aiviekstes grīvas, dzīvo se-nas Daugavas plōstnieku dzimtas, kas kā mantojumu no paaudzes uz paaudzi pārņem-šo goda un briesmu pilno amatu. Plosti pa Daugavu jāmāk vadit, plosta kapteinam (korņikam) jāzin upes plōstojamie ceļi un krāces un zemūdenu akmeņi. Ilgos piedzī-vojumos daudzām Daugavas zemūdens klin-tim doti skanīgi un atbilstoši nosaukumi. No Jēkabpils līdz Plaviņām Daugavas gult-nē ir šādi ieve-rojami, tikai plōstniekiem zi-nami, akmeni: Lūsis, Razbaineks, Stirni-na, Žests, Udrupis, Lācis un Cūliņa. Un tie jau ir tik paši ieve-rojāmākie, kas, lai ne-būtu jāsauc «glābiet mūsu dvīseles», jāap-brauc ar lielu uzmanību. Bebrējā savu-kārt ir tādi iespaidīgi akmeni: Vilks, Dam-bis un Krustpīneši. Sevišķi nikns esot Vilks, ik pavasari apriņot pāri plostus un tas vēl viņam neesot nekas.

Dažus kilometrus lejpus Jaunjelgavas plostus salāpa un parasti divu lāviņu garu-

Grāmatu plauktos

Latvija 20 gados saucas lielais, impo-zantais «Pagalma» izdevums, kas visai izteik-smīgi atzīmē mūsu valsts 20. gadu pastāvēšanu. Grāmatu redīģejuši R. Valdēss — Bērziņš un S. Vidbergs, ar rakstiem viņā piedalījušies Ed. Virza, J. Vigrabs, A. P., A. Zalts, prof. A. Svābe, prof. K. Straubergs un grāmatas redaktors Bērziņš — Valdēss. Svinīgi un pārliecinoši skan Valsts Prezidenta Kārla Ulmaņa vārdi, kas likti grāmatas ievādā:

«Mēs dzīvojam jauna laikmetā, kurā kopīgi celām nākotnes ēku tautai un valstij, kas lai pastāvētu iesatricināma visos laiku laikos». Šiem mudra-miem vārdiem seko Ed. Virzas apcerējums Slavas apvārnis, kurā ievērojamas tautas dzējnieks gleznaini attēlo tās vērātības, kas norisinājušās mūsu garīgā un sabiedriskā dzīvē, tālāk J. Vigrabs raksta par valsts tapšanu un starptautisko attiecību izveidošanos. Seit īstienībā attēlotā mūsu jaunākā vēsture, sākot ar pasaules karu, ar 17. gada revolūciju un Nacionālās padomes nodibināšanos, kas bija priekšnotelikums valsts proklamēšanai. Militāro lietu zinātājs A. P. savukārt apcerē mūsu armijas attīstību, kas, kā zināms, izveidojas no Latviju karavīru nacionālās savienības, kurās loma valsts tapšanā gan nebūs par zemu vērtējama. Kodolīgs, viegli pārskatams ir A. Zalta raksts par centieniem un sasniegumiem nacionālās saimniecībā, tāpat prof. Svābes apcerējums par mūsu agraro reformu, ar kuru vis-spilgtāk un noteiktāk izpaudās latviešu saimniecīšķi centieni, kas tad arī likti valsts turpmākā izplaukuma pamatā. Plāši un lietišķi ir arī prof. Strauberga darbs «Izglītības un kulturas politika», te atrodami jo sīki dati par mūsu skolu un izglītības iestām. Vispār jāsaka, augšējām rakstiem ir ne tikai parades raksturi, bet tie tie-sāni sniedz skaidras, vienu vietu sapakotos zīnas par mūsu sasniegumiem politiskā, saimniecīšķi un militāra zināmā valsts 20 pastāvēšanas gados. Vienīgi gara dzīvei, ja neskaitam dažus datus prof. Straubera apcerējumā, velīts maižāk uz-mārinābas, kas, jādomā, izskaidrojams ar techni-ķiem iemesliem. Grāmatā vēl ievērots Valsts Prezidenta un ģenerāla J. Baloža portrets, tāpat vairāki simti mūsu dārzājus, kās un pilsētu attēli, skati-ri arī armijas dzīves u. t. t. Latvija 20 gados pirmā kārtā nedrīkstētu trūktievienā skolas, neviennā pašvaldības bibliotēka. Viņa to ir vērta.

«Zemnieku domus apgādā nesen iznācis Don Kichota jaunais tulkojums, kas iznācis divos lielos, bagātīgi ilustrētos lūks sējumos. Ne-mūrīstīgo Servantes darbu tulkojus tieši no spāņu valodas Konstantins Raudive, un tas, salīdzinot ar agrāko Vainaga izdevumu, ir daudz pilnīgāks un precīzāks. Vai šeit vēl aizrādīt, Don Kichota nozīmi? Tas pasaules rakstniecībā palīgs tikpat nemirstīgs, kā Homerā Iliade un Sekspira drāmas, viņu lasīs un atkal lasīs, un ne-kādā viņš nezaudēs savu dzīlās cilvēcības nozīmi. Don Kichots, par spīti visām viņa trakulībām, atzīvējis būs un palīgs cilvēka tiekšķam, nesavītības un gara cēluma personīgībām. Tādu arī mēs viņu mācīsimies pazīt, lai gan jāpiebilst, ka tulkojums atstātas negrozīgas dažās vietas, kas šā darbu nelauj sniegt jaunatnei: pēdējā būs jā-paliek pie agrākā, mīkstīnātā Ad. Ersa pārstrā-dājuma.

A. Gulbja apgādā joprojām turpina laist kājās dievību rakstnieka Rabindranatā Tagores dar-bas, kas iznāk K. Egels un R. Rudzīša redakcijā. Šajās pārādījumās ūdens izdevums devītās priekšējās sējumos, kurā ievēroti Tagores filozofiskie apcerējumi. Tagores vārds Eiropā loti populārs, un arī latvieši viņu labi pazīst. Par viņu nozīmi tomēr jārunā uzmanīgi, eksotiskais, ko mēs mek-lējam Tagores darbos, nācis tā sakot no trešām rakām, jo pats slavenais indietis ir baudījis ei-ropisku izglītību un pa lieklākajām piederībām. Vismazākā nozīme ir viņa filozofiskiem rakstiem, kaut gan viņš talsni tenis cēsīs iepazīstīnāt mās ar savas dzīmtenes ipatnējo gara pasauli un sche-matizēto reliģiju. Tātā vāci, tātā rākstu pa-rādišanās latviešu valodā visai apsveicama. Ari tulkojums ir loti labs un to papildina K. Egels lietišķi piezīmes.

Tai pašā Gulbja firmas apgādā iznācis Dzor-dāja Rīčmonda jaunatnes romāns «Mārtiņpils», kas Anglijā guvus peinītu ievēribu un gūs to, cē-rams, arī pie mums. Te attēlotā kādas angļu

koledžas t. i. ģimnazijas dzīve jeb kā grāmatas apakštītību teikts: Berta Reinera darbi un nedar-bi. Tulkojums gramatiski pilnīgi pienemams, bet stilā varēja būt skaidrāks. Citādi jaukā Mārtiņpils izdots loti gaumīgi un ar vairākām ilustra-cijām. Skolu jaunatnei tā sagādās patīkamu iz-klaidešās.

Beigās vēl aizrādīsim uz jaunāko, 18. Konver-sacijas vārdnīcas sējumu, kas aptver r burtu. Drī-zī ūdens, kapitalais izdevums mūs nobeigts, bet jau tagad varam sacīt, ka tas ir grandiozā-kais darbs, kāds latviešu zinātniskā literatūrā līdz šim veikts. Z.

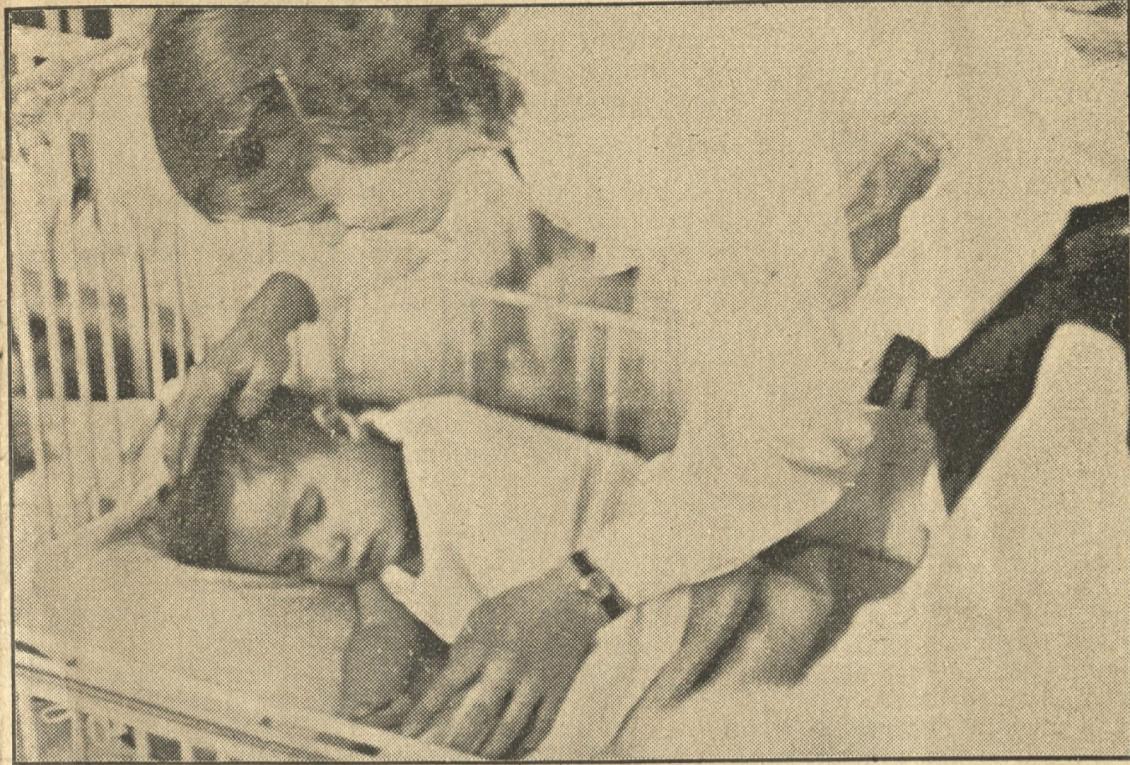
Brandavīna grēki pirms 100 gadiem

H. Treijs, «Latviešu Drauga», izdevējs, un kā-pats sevi titulējis, Rīgas pilsētas vecākais mācī-tājs pēc Jāņa bānzicas, dvēseļu gans tiem nabagiem Jurū mužā, biedrs tiem latviešu valodas kopējiem un tā joprojām, savā avīzē cīnas ar dzēršanas postu. Viņš savāc notikumus par visu zemi un tos publicē. Seit daži interesanti.

Steba, 40. gadu vecs, pilns pēdērijiem braucu uz mājām. Ceļā launi cilvēki viņu pēdīgi aplaujia un pliku un kailu atstāja vāgos. Zirgs lēnītēm uz mājām gāje. Otrā rīta sāmīnece savu viru no-salūsu un nomiņu atrada vāgos. Viņš lēnītēm uz mājām gāje. 17. februārī mēnešā dienā Puiküles saimnieks Otto Rolman, 50. gadu vecs, piedzērušā prātā no vezumā kritis un pusstundu pēc tam miris.

22. februārī Jēkabs Siliņš, Alāznieks, lopu kūti atrasts pakārts. Viņš liels dzērējs, negādāja nedz par sievu, nedz par saviem divi bērniem. Va-kārā krogā pēdīgi vērdīpu un cirvi vēl kātē bija nodērišs. Un naktī pats sevīm galu padarījis.

23. februārī, kalpa virs Ans ar galvas naudu gāje uz Burkuntē mužu. Ceļā viņš ietērēja 15 rubļus un 14 kapeikas, kas viņam bija un pie-dzērišs atkal atnāca mājā. Pēc tam savā nosku-mušā prātā pakārējis.

Pavasara sēja sākusies

Mašīnu skaits mūsu laukos stipri audzis. Rindu sējmašīna ir vērtīgs palīgs lauksaimniekiem.

Māte ar bērnu

7. maijā visā valstī svinēs ģimenes dienu.

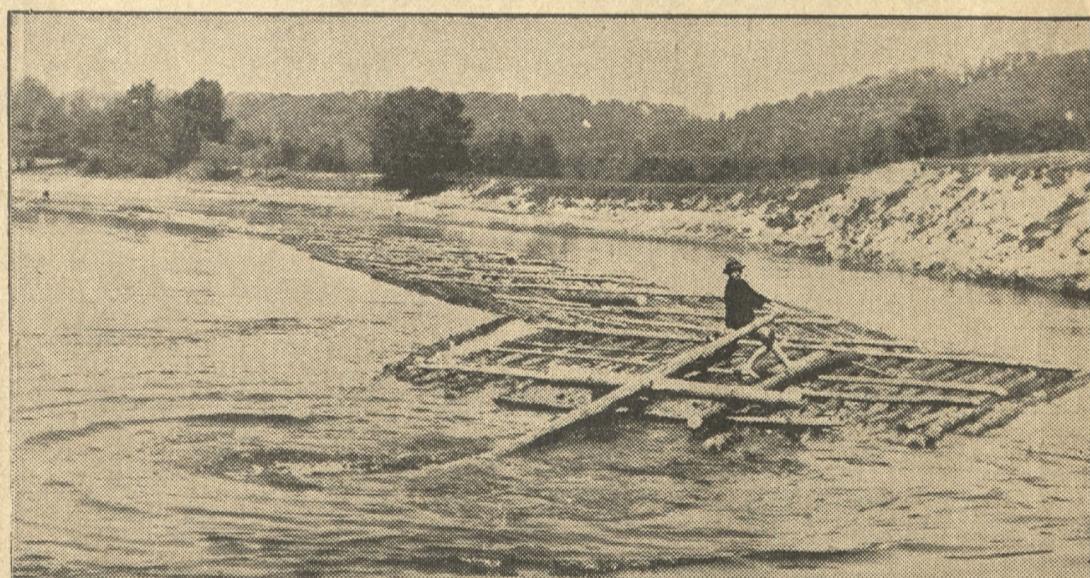
Mežs — mūsu zemes krāšņums un bagātība

Mazpulkus dalībnieki mežziņu vadībā stāda jaunos kociņus.

Apvidos, kur nav plotošanai noderigu ūdens ceju, meža materialus transportē pa dzelzceļu.

Mežu bagātība. Visā mūsu valstī meži aizņem vairāk par 1,5 milj. ha lielu platību.

Iki gadus pa Latvijas upēm uz eksporta ostām nopludina lielus daudzumus koku.

Augšā pa labi:
Plotošu vadišanai pa Daugavu vajadzīga liela prasme un spēks.
(Skat. rakstu 2. lpp.).

Uz Gibraltaru vēršas visas
Eiropas skati

Blakus pa labi:
Divi angļu matroži noskatas uz angļu flotes
vienībām, kas noenkurojušās Gibraltara līci.

Eriks Ādamsons

Dienu gaita

Es atsakos ar prieku
No savas nākotnes —
Jā, kur gan to lai lieku?
To nezinu vairs es,

Jo visa kā jau gana
Ir manā pagātnē.
Vai var vēl dvēsle mana,
Ko jaunu iegūt? Nē.

Bēt izbeigt dienu gaitu?
Nē, nedrikst to neviens!
Es mierīgi tās skaitu,
Un lūgums man tik viens:

Lai tīk tām starot liegi
Kā zelta monētām
Pār mani, un lai viegli
Un labi man pie tām!